

Telegrafulu ese de dóue ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei, pre afara la s. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte párti ale Transilvaniei af pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iéra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2, cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“

pre unu patrariu de anu (Aprile-Iuniu) alu anului 1875. — Pretiulu abonamentului pre 1/4 de anu e:

Pentru Sabiiu 1 fl 75 cr. v. a.

Pentru Monarchi'a austro-ungurésca 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a si strai-natate, 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardiá cu tramitarea prenumeratiuni-loru.

Adresele ne rugámu a se scrie curatu, a se pune numai post'a ultima, dara nu cáte dóue poste ultime, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandámu on. publ. avísurile postali, (**Posta-Utal-vány. — Post-Anweisung.**) cá impreunate cu spese mai putiene si cá mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune la

Editor'a „Telegrafulu Romanu“ in Sabiiu.

Reflessiuni

310

la situatiunea noua.

III.

... Asiá dara pâna aici amu fi in claru cu situatiunea.

Dara ni-se va dice: — ei bine, vomu pasi pre terenulu activitáti. Cari suntu inse limitele acestui terenu? Pâna unde sa se intinda lini'a activitáti nóstre? Sa ne lamurimu!

Amu accentuatu dejá 'n decursulu acestoru riflessiuni si mai accentuámu odata, cá intrandu séu neintrandu in diet'a Ungariei, uniunea Transilvaniei, acestu méru de cértá, are aceea-si sórte. Ea s'a recunoscutu si admisu de cátra reprezentantii acestei tieri si recunóscearea séu nerecunóscearea ei astadi de cátra români, cari in intervalulu períodeloru dietali de pâna adi nu s'au folositu de nici unu medicu constitutionalu contr'a ei, — nu póte intru nimicu sa altereze deserversirea faptului odata implinitu. In ade-veru *passivitatea*, — dar' o passivitate resoluta si 'n generalu practicata de cátra români transilvaneni — aru fi potutu (?) sa aiba pondulu si rezultatu unui *protestu* energiosu, déca nu alu tieri i ntregi, celu putienu alu majoritáti imposable din tiéra, ceea ce aru fi redusu actulu uniunei la nulitate, din tóte punctele de vedere a dreptului; — dar' acést'a numai atunci, cându români aru ocupá unu teritoriu separatu in acéstá tiéra, unu teritoriu, cu privilegii si institutiunile ei exclusiviste. Acést'a inse nu esiste.

Ci constatandu adeverulu de fatia, departe de noi vointi'a de-a ne face aperiarii unui actu, la a cáruu indeplinire, de-si n'amu potutu opune o resistintia fructuósa, inse nici amu consentitu pre lángha conditiunile prin cari s'a efectuitu. Cu-atátu mai multu suntemu apoi departe de-a voi sa demarcámu o linia de conduita pentru barbatii nostri, cari aru intruni

la deschiderea urnelor electorale voturile alegatoriloru români, — de-si amu poté sa reflectámu, ca intrandu in dieta, deputatii nostri aru inmultí in modu considerabilu numerulu si prin acést'a si autoritatea clubului nationalu din parlamentu; é' prin luminele si desele loru atingeri cu barbatii puterei, aru poté sa paralizeze, séu celu putienu sa micisoreze efectulu multoru acte menite a nedreptáti si apesá natiunalitáti nemagiare si 'n specialu natiunea româna din Transilvania; celu putienu atât'a e incontestabilu, ca aflandu-se acolo, aru poté produce mai multu in folosulu nostru, decátu standu acasa si vaerându-se cátra ventu: ca-i va-i si-amaru de noi!

Despre tóte aceste inse tacemu si le rezervámu numai pentru noi, cá o convinctiune particularia a nóstra, de-si tienemu a nu ne lepadá nici odata de apostolatulu cuventului. — Ne marginimu a demarcá asta data numai atât'a, ca limitea, intru care intielegemu si voimu noi a practicá in impregiurá-rile de fatia — *activitatea*, este: de a participá la viitóriele alegeri cu totii si de a ne grupá unulu cá altulu impregiurulu candidatiloru nostri natiunali, toti acei ce mai potemu usá de dreptulu electorale; pentru cá astfelu pe de o parte — chiaru si 'n butulu restrictiunei introdusa prin nóu'a lege in dreptulu nostru electorale — sa paralisámu prin tóte resputerile reusit'a contra-candidatiloru streini si ostili drepturiloru si pretensiuniloru nóstre nationale; pre de alta parte sa nu lasámu mass'a poporului nostru parasita de inteligenti'a sea, radicata din opinca si prin opinca, sa devina astfelu unélt'a si jertf'a celor'a ce 'n lips'a loru de inima si consciintia nu vedu intr'ens'a, decátu o massa cruda, menita a serví interesele ville si siarlatanarielu loru!

Eata cestiunea — singur'a cestiune — care si sensulu in care noi dorimu sa fia resoluta de urgentia intr'unu congressu natiunale.

In adeveru, multi, cari credu, ca abtinenandu-se dela votu, si-au facutu detori'a de a protestá in contr'a acteloru oneróse ce ne apasa, se insiéla, intocmai precum s'a insielatu Pilatu, cându credea, ca elu se spala de sângele nevinovatu ce erá sa se verse. Ei nu intielegu, ca fára a impedeá prin acést'a cursulu reului, ii dau concursulu slabiciunei si-a nepasárei loru. „In tempulu alegeriloru — dice distinsulu diplomatu Ioanu Ghic'a in convorbirile sele economice — toti alegatorii suntu chiamati a-si manifestá vointiele, a-si aretá trebuintiele si a se afirmá prin omulu, cáru'a ii incredintiéza mandatul de a reprezenta si apará interesele loru. A se abtine dela votu si a nu luá o parte activa in lupt'a electorala, este cea mai mare gresiéla ce póte comite unu bunu cetatiénu.“

Reusindu astu-feliu, prin o energica si prudenta activitate, pretotindenea, pre unde alegatorii români formédia o majoritate, deputatii nostri natiunali sa fia apoi intruniti in o conferintia, unde sa se desbata si stabilésca lini'a séu punctulu loru de conduita, dela care sa nu se póta abate, fára a atrage asupra-le blamulu si oprobiurulu publicu alu natiunei. — Sa nu intre de locu, séu sa intre in dieta si sa presinte acolo in fati'a representatiunei intregi tieri unu me-

morandu maturu despre tóte suferintiele nemeritate si pretensiunile juste ale româniloru transilvaneni*), — ceea ce pâna adi s'a neglesu a se face, — este de competinti'a acelei conferintie, sa o decida. In ori care casu, numai o astu-feliu de representantia aru fi in dreptu, — cáci ea aru intruni celu putienu majoritatea vointiei natiunale — si aru poté sa lamurésca odata situatiunea româniloru din Transilvania, prin urmare a majoritáti acestei provincii, fatia cu puterea Statului si vice-vers'a.

Suntemu — credemu — si astadata destulu de clari! — b.

„Wien. Abendpost“ dela 1 Aprile, vorbindu despre caletori'a imperatului la Triestu, Veneti'a si Dalmati'a, carea a si intreprins'o imperatulu intr'aceasi di séra, dice intré altele: Bucuri'a festivitatiloru din Veneti'a cáscigá cu atátu mai multa valóre, cu cátu intrevederea monarchiloru Austriei si Italiei 'si va aflá caracterulu ei politicu in *confirmareu legaturei între cei trei imperati*. Itali'a nu este streina acestei legaturi si prin intrevederea acést'a se apropia de dens'a si mai tare. Caletori'a imperatului va fi unu siru de festivitati. Cetatea Triestu se pregateste pentru o primire serbatorésca cu o grandiósa iluminatiune. La 3 Aprile da cetatea unu balu, aprobatu si de imperatulu. —

Cele mai mari pregatiri se facu in Veneti'a, unde afara de regele Italiei, voru fi principii italiani dinpreuna cu alte autoritati italiene. Dupa o depesia din Veneti'a s'a statoritu oficialu, cá la banchetulu festivu sa nu se radicea nici unu toastu.

In ministeriulu de finacie se aduna datele necesarie la desbateru proiectelor de impositu (contributiuni.) Ministrulu va propune mai multe modificári intr'ensele.

In *Franci'a* s'a immormentatu *Edgar Quinet*, carele a muritu in dilele acestea in Versailles. Immormentarea s'a facutu in Parisu in cimiteriulu Mont-Parnasse. Edgar Quinet a fostu membru alu adunarei natiunale franceze din estrem'a stángha, republicanu vechiu, de asemenea credintie politice cu *L. Blanc* si alti Elu a scrisu fórte multu; sub alu doilea imperiu a mancatu pânea esilului, intorcându-se in patria numai dupa caderea imperiului la 4 Septembrie 1870. Elu, intre ocupatiunile cele multe, a aflatu tempu de a se ocupá si cu afacerile româniloru dela Dunarea de josu.

Organulu regimului englesu „*Quarterly Review*“ se ocupa fórte de aprópe cu imperiulu turcescu. Dupa ce esaminezá tóta starea acestui'a, din tóte punctele de vedere, ajunge la conclusiunea: ca in ór'a suprema Angli'a, ori care va fi sórtea imperiului turcescu, este chiarificata in privinti'a politicele sele. Russi'a, carea domnesce lini'a Asiei centrale, va atrage la sine partea nordica a imperiului turcescu. Prin not'a sea din 1870 a cerutu si prin conferinti'a din 1871 a si cástigatu

*) Principiele fundamentale ale unui asemenea memorandum, suntu espuse in brosiur'a comitetului *conferintiei nationale sabiene*, din 5 si 6 Maiu 1872, intitulata „*Caus'a româna la 1872*“ si mai tardiu in *memorandulu din Blasiu*, care de altmintrelea nu este, decátu o compilatiune superficiala a brosiurei din Sabiiu.

chei'a la sistemulu centralu asiaticu si acum se pregatesce de a scóte partea sea din mânilé osmaniloru, indata ce la Petersburg voru aflá tempulu potrivitu. In casulu acést'a Angli'a se crede indreptatita a face pretensiuni la partea de média-di a imperiului.

Domnule redactoru! Ve rogu sa binevoiti a dá locu in colónele pre-tiuitului diuaru „Tel. Rom.“ urmátóreloru sire:

Publicandu-se in fói'a Asociatiunei tranne Nr. 4 a. c. (din 15 Febr. p. 47 seq) banii tramisi dela directiunea despartimentului Reginulu sasescu XVII, cá incursi la fondulu Asociatiunei, si vedindu erori insemnate petrecute in acelu raportu, m'amu magulitu cu credintia ca erorile acestea voru fi séu de tipariu séu dóra din nevinovati'a scriitoriului. De acéstá credintia fiindu, amu asteptatu cá in Nrii urmatori 5 si 6 sa vedu indreptare. Ne facendu-se acést'a in tempu de o luna de dile, sum in dreptu a presupune, ca erorile desu amintite nu suntu a se atribuf nici tipografului si nici scriitoriului, -- ba ca directiunea respectiva privesce acelu raportu — dupa cum este publicatu — de autenticu, neschimbaveru, adeca in consonantia cu adeverulu.

De óre-ce inse acelu raportu lasa afara sume considerabile incasate pre numele Asociatiunei, de unde urméza nu numai daun'a contributoriloru si a Asociatiunei, dara si neincrederea in organele si scopulu ei, — mi iau voia a recercá pre on. directiune respectiva cá sa-si traga sócotél'a cu organele si sa indrepte cu *esacitate*, in terminulu celu mai scurtu, erorile stracurate in raportulu mentionatu.

Déca in terminu de 30 de dile dela aparinti'a acestei recercári onor. directiune respect. nu-si va face datorinti'a, in interesulu Asociatiunei nóstre tranne, me voiu vedé constrinsu a dá la lumina numele aceloru contributori si sumele contribuite de densii, despre cari din intemplanu sciu cu securitate ca nu suntu amintiti in desu numitululu raportu, si cari ne cetindu „Transilvania“ nu sciu despre nedreptatea ce li s'a facutu loru, si prin tr'ensii Asociatiunei tranne.

Unu membru alu Asociatiunei tranne.

Cestiunea drumului de feru ungaro-românu.

Lui „Pest. Ll.“ i se facura sub dat'a de 24 Martie unele impartasiri interesante din Bucuresci pre cari nule putem trece cu vederea, pentru ca contribue la deslusirea acestei cestiuni de atât'a insemnate pentru ambele tieri.

„Pre la inceputulu septamánei trecute camer'a a luat in discussiune celu mai insemnatu proiectu din sesiunea acést'a — cladierea drumului feratu dela Ploiesci spre fruntarielu transilvane. Din desbaterile camerei se vede, ca opiniunile deputatiloru suntu tare impartite si parerile loru despre natur'a drumuriloru de feru inca fórte nechiare. Raportulu comisiunei, propusu de G. Brateanu, constata ca intre cei 7 membri din comisiune s'au nascutu trei pareri diferite. Majoritatea de 4 voturi disemte cu parerea guvernului si pune

trei puncte că principii: 1) calea concurenței, 2) capitalului ce se recere spre clădire sa se adune fără intervenirea statului, 3) concesiunea de clădire și de exploatare sa se dea la un'a și aceeași societate. Terminul de concurență se fia la 13 Martie. Un'a minoritate din comisiune propune, sa se dea clădirea și exploatarea liniei la societatea engleza Cravley fără nici o concurență printr'o convențiune libera, statulu sa ia garanția de 7 1/2 % pentru obligatiuni dejă la emitterea acestor'a. Ceealalta minoritate voiesce sa se desparta concesiunea clădirei de concesiunea exploatărei, dându-se cea dintâiu eventualu la diferiti întreprinditori pre cându statulu sa ia exploatarea sea in regi'a sea propria.

Diversitatea pareriloru din comisiune se ivi si in camera. Brateanu, Pogoru și Manu aparara diversele lor pareri, Brateanu și Pogoru din punctu de vedere economicu financiaru, iera Vernescu și Ionescu din punctu de vedere politicu, Braremburg și Manu din consideratiuni strategice. Din tôte aceste se vede inse, ca cei mai multi oratori venéza sub scutul binelui comunu interesele lor personale, unii domni patrioti afla avantajulu intr'unulu, alții intr'altu concesiunariu. Dintre ministri a vorbitu pâna acum numai Boerescu, de-si ministrulu pentru lucrările publice, Rosetti, s'a reintorsu dela Berlinu. Cum-ca opositiunea nu poté sa lase acésta ocaziune pentru a face unele espectoratiuni contr'a monarchiei austro-ung. se întielege de sine. Si deputatulu Aslanu, dealtmintrene unu barbatu moderatu, află de lipsa se face atenti pre ministri ca inaltulu platou dela Predealu e pôrt'a Romaniei, u de se va versă inca multu sânge si de acea exploatarea liniei dela Predealu la Ploesci-Bucuresci ce duce in centrulu terei nu trebuie sa se lase unei societăți austro-ungare. Nu se poté crede, cătu de adencu e inradacinata fric'a in români, ca ungurii voru navală odata de pre carpati asupr'a lor.

Totu corespundintele susu numizului diariu și da urmatorea parere asupr'a situatiunei schimbata in cătuva prin proiectulu in cestiune:

Opositiunea eră pre aci sa tranșesca cabinetulu Catargiu printr'unu

votu de neincredere. Dupa cum amu relevatu dejă, fric'a de o pradare a terei prin vre-o societate austro-ung. e aprôpe generale, mai afundu este inradacinata ingrigirea, ca (dupa cum dice o profetia vechia românésca) va navală o armata ungrésca preste Carpati in Romania si o va cucerí. Marcaru ca s'a constatatu, ca societatea drumuriloru de feru austriace pune putienu pretiu pre concesiunea de clădire și de exploatare a liniei Predealu Ploiesci, avendu ea mai multu interesu sa duca lini'a sea dela Temisior'a preste Orsiov'a directu la Pitesci și Bucuresci, si desi spaim'a de o invasiune a armatei ungresci e de totu comica, totusi ea exista in faptu si „rosii“ impreuna cu alti malcontenti si-au fauritu din spaim'a patriotica o arma contr'a ministeriului. Acést'a arma devení cu atātu mai periculosa cu cătu ministrulu financieru, Cantacuzinu, si ministrulu lucrăriloru publice T. Rosetti, avendu slabitiunea de a-si câstiga popularitate, erau pre aci sa parasésca cabinetulu Catargiu incesiunea concesiunei drumului de feru.

La 23 Martie n. sér'a s'a tienutu in „Hotel de Boulevard“ o adunare de deputati, cari voiau sa voteze contr'a legii de concesiune. Adunarea fu atātu de bine cercetata cătu numai incapea indoiéla despre sôrtea proiectului, dara ministrulu presiedinte Catargiu sciù sa pareze cu destula desteritate lovitur'a amenintiatóra. La 24 Martie dupa am. conchiamă consiliulu ministerialu la o discussiune, alu cărei resultatu fu, ca sa se retraga legea de concesiune din camera, a cărei sesiune prolongata a două ora se termina la 27. Totu-odata espira, dupa cum se scie, si period'a legislaturei de 4 ani a camerei facendu-se in lun'a viitória noile alegeri. Chiamarea ministeriului e si va fi, sa conduca alegerile astu-feliu cătu se póta dispune in sesiunea viitória de o majoritate compacta. Fiindu ca mass'a poporului din Romania e fără pricepere politica nu aru fi bine cându guvernulu aru lasá numai partid'a rosiloru sa influentieze asupr'a alegeriloru. Domnulu Catargiu va face fôrte bine, déca va supliní pre membrii siovaitori din cabinetulu seu prin alții membri mai incrediuti.

Populatiunea este fôrte avuta si constă dintr'unu amestecu de italieni si slavi, intocm'a că si populatiunile celoru-lalte cetăti litorale din Dalmatia. Cea mai avuta parte a populatiunei suntu de acei marinari, cari s'au retrasu dela afaceri si traiescu din pensiunea ce si-au creat'o insisi. Pre acesti ómeni i intalnesci in tôte cafenelele cetătiei, enarându aventurile loru petrecute in tôte mările si pre tiermurii tuturoru tieriloru din lume. Pentru marinari vechi este o necesitate indispensabila privirea mării. Fără de acést'a si fără de atmosfer'a din giuriulu mării ei nu aru putea traí.

Litoralulu mării adriatice este de altmintrenea, in susu pâna la Fiume, si in josu pâna la Curzol'a si Lesin'a acoperitu cu colonii de marinari vechi, care si petrecu partea din urma a vietiei loru vífuróse in retragere si linisce contemplativa.

Desu de diminétia esu cu luntrile pre mare si-si petrecu cu pescuitulu; unii intra si lucra in oficinele unde se construescu náile spre a-si tramite cu acestea in mări indepartate dorintiele si suvenirile loru. Lussin-Piccolo pórt'a pre nedreptu numele acést'a fatia cu Lussin-Grande, carele din urma este mai micu. Caus'a pentru care numirile acestor'u două cetăti suntu inverse si adeca ca Lussinulu celu mare se numesce micu si celu micu se numesce mare, este, ca celu din urma este mai vechiu si pre cându s'a pusu temeiulu celui micu si numai inainte cu 30 ani eră in adeveru mai micu decâtu cel-a-laltu.

Indata dupa ce se termină consiliulu ministerialu ministrii venira in camera, care togm'a si deschisesse si-dint'ia. Mai întâiu avea d. Boerescu dator'ia sa combata suspitiunările ce le au adusu in diu'a premergatória deputatii Ionescu si Vernescu contr'a ministeriului, pre care lu inculpara ca este intielesu intr'ascunsu cu societatea drumului de statu. Cuventarea lui Boerescu avu unu efectu slabu si dejă eră sa triumfeze rosii, cându de odata ministrulu Catargiu pronunçia linistitu marele cuventu, cu care guvernulu si retrage legea de concesiune din camera pentru că sa se tienă mai întâiu o licitatiune intre concurentii concesiunei, alu cărei resultatu se va substerne că proiectu gat'a nóuei camere, spre care scopu are sa se conchiame indata dupa terminarea alegeriloru camer'a intr'o sieditia estraordinaria.

Nu se poté negá, ca Catargiu a delaturatu cu desteritate pericululu ce amerintiá cabinetulu. De-si camer'a viitória va votá concesiunea in sesiune estraordinaria, totusi prin acestu incidentu s'a perditu unu tempu scumpu de clădire, si corespundintele lui „P. Ll.“ se indoiesce, ca drumulu ce va avé sa impreune Bucurescii cu Brasiovulu se va poté deschide, conformu convențiunei, in tómn'a anului 1878.

Die'a Ungariei.

Budapest'a 30 Martie. In cas'a deputatiloru a deschisu sieditia la 12 óre, vicepresiedintele Iosifu Bánó. Ministrulu presiedinte transpune legile sanctionate privitória la tractatulu postalu internatiunалу si la regularea catastrului spre a se promulgá. Legile acestea publicându-se s'au tramisu casei de susu.

Sieditia cea mai de aprôpe Joi; la ordinea dilei proiectulu de lege pentru pensionarea invetiatoriloru.

In cas'a de susu se promulgara legile susu amintite.

Regulamentulu

intreprinderi subcomitetului despartimentului VI alu Asociatiunei transilvane

Lussin-Grande este fôrte aprôpe de Lussin-Piccolo. Calea pâna acolo duce prin tufisiuri de mirta si lauri, asiá încátu cu anevoia ii mai affi undeva sub vre-o zona pre rotundulu pamentului. Lussin-Grande este radicatulu pre o inaltime de stâncă, este o cetate pitoresca, cu biserică, capele si edificie frumóse, dintre cari unele s'aru poté numi si palaturi. Splendórea cea vechia si simtiulu pentru arta inse au disparutu de multu din palaturile acestea, trecându la rival'a mai juna, Lussin-Piccolo sta astadi, fatia cu Lussin-Grande, firesce in micu, in proportiunea Triestului fatia cu Venetia. Locuitorii acelor'u două cetăti se numescu pre sine „englesii mării adriatice.“

Susu in turnulu dela Lussin-Piccolo batea tocm'a 12 óre, cându amu parasitu portulu si amu intratu in canalulu dela Zar'a. Scirocco si Quarnero se linisce. Ceriulu nopturnu se desbracase de negrulu vestmentu de plóia si lun'a lucea deasupr'a drumului marinu. Miculu „Benacco“ fumegá in tactu si nu se leganá de locu. Pentru prim'a óra, m'amu culcatu in cabin'a cea indestrata cu confortulu ce se poté intruni vaporu angustu cá „Benacco“. Cându m'amu desteptatu, vaporulu nostru eră in portulu dela Zar'a. In turnulu Domnului batea 7 óre.

Eu amu cercatu de multe ori in impregiurări placute cetatea Zar'a, in sa totu-déun'a amu luat'u impresiunea, ca Zar'a este o cetate monótóna, cu tôte ca aici este resiedint'a guvernatoriului generalu, astadi vice-

pentru literatur'a româna si cultur'a poporului românu, privitoriu la indemnearea tenerimei române spre imbratisarea meseriloru si a comerçului.

Sectionea I.

Scopulu.

§ 1. Scopulu intreprinderi — pre lángea celu generalminte desemnatu in § 2. din statutele generali ale Asociatiunei transilvane — e specialminte inaintarea comerçului si a industriei prin conferiri de stipendie sistemisate si alte ajutórie pentru tenerii români din teritoriulu despartimentului, cari voru a se aplicá la vre-o meseria séu la comerçiu preste totu.

Sectionea II.

Medilócele.

§ 2. Medilócele pentru ajungerea scopului indigitatu in § 1 suntu:

a) tacele anuali dela membri acestei intreprinderi;

b) venitele ce voru incurge din prelegeri publice si alte petreceri cu scopu filantropicu, si

c) alte contribuii benevole.

§ 3. Membrii acestei intreprinderi suntu:

a) fundatori, cari contribuescu odata pentru totu-déun'a 30 fl. v. a. si cari voru putea usuá drepturile acordate in § 14. alu regulamentulu despartimentelor;

b) ordinari, cari solvescu pre anu 2 fl. v. a.

c) ajutatori, cari solvescu pre anu celu putienu 1 fl. v. a.

§ 4. Tôte afacerile administrative si financiare cadu in competint'a subcomitetului despartimentului, conformu § lui 13. din regulamentulu pentru despartimentele Asociatiunei.

Sectionea III.

Determinatiuni generale.

§ 5. Cassariulu subcomitetului e detoriu a tramite, in totu semestrulu, comitetulu centralu din Sabiiu spre sciintia si publicare unu conspectu subscrisu de directorele si controlorulu subcomitetului despre starea fondului acestei intreprinderi.

§ 6. Numerulu stipendieloru, mairime loru, precum si specialitatea meseriei si a comerçului, pentru cari voru avé a se impartí stipendiele séu

maresialulu Br. de Rodich cu statulu seu maioru, aici se afla mai departe capeteniile administratiunei militare si civile ale litoralului Dalmatinu. Petrecerea si conversatiunea afla aici austriaculu mai multa cá in Spalatto, cá in Raguz'a si Cattaro. Cu tôte aceste e mai placutu mai deschisu aerulu in Spalatto de cătu in Zar'a.

Din departare apare Zar'a cá o forteretia din evulu mediu. La aparintia acést'a contribuie fôrte multu pétr'a cea sura ne varuita, care compune murii intarituriloru. Casele din lantrulu cetătiei si preste totu, interiorulu cetătiei nu ofera nimicu placutu. La fia-care pasu in multimea stradelor celoru anguste se convinge omulu totu mai multu ca cetatea Zar'a are unu tipu venetianu. Ea s'a desvoltatu si a crescutu sub dominatiunea republicei venetiane, considerata de acést'a din urma de unu punctu de radimu intru aperarea posesiuniloru ei dalmatine. Tipulu venetianu se esprima si mai tare prin exteriorulu edificieloru si decoratiuniloru celoru doue piatie mari, Piadi Piazza-dei-Signiori si Piazza-delle-Orbe. Palaturile radica fôrte multu védi'a locului. Colónele cele inalte corintice, mai cu séma in Piazza-delle-Orbe suntu inca din tempurile cele din urma ale imperatitiei romane. Colonad'a cea frumósa dara mica Loggia-publica, precum si cele cinci sisteme séu putiuri (Cinque pozzi) suntu cu buna séma opere de ale renumitului venetianu Sán-Michele, totu asiá precum si Porta-terra-ferma cu leii lui Marcu, carea duce la gra-

FOCISIÓRA.

Dalmati'a.

II.

O visita in Zar'a

(Dupa Gustav Rasch.)

Lussin-Piccolo este asilulu celu siguru alu tuturoru nailoru cari fugu de viscolele Quarnerului si a acelor'a cari voru sa astepte tempu mai favorabilu pentru de a caletóri la Zar'a, la Fiume séu la Triestu. Chiaru si imperatulu romaniloru Augustu, visitandu odata Istri'a cu flot'a romana si au gasitu refugiulu de dinaintea viforului Quarnerului in portulu celu adencu si siguru dela Lussin-Piccolo o ierna intréga. Portulu acést'a ti se pare, dupa ce ai intratu in trensulu, unu lacu lungu si binisioru largu. Din tempurile venetianiloru se mai vedu pre inaltimile cele verdi din apropiare, óre care turnuri ruinate si unu castelu. La pólele inaltimiloru suntu mai multe edificie frumóse, cari compunu cetatiuna cea mica, locuita de comercianti si pescari. Inaintea acestei'a se întinde sinulu celu azuriu, care contrastéza fôrte frumosu cu edificie albe si rosi si inaltimile verdi. Sinulu este in genere acoperitu cu barce si cu náii.

Populatiunea de aici se ocupa multu si cu constructiunea de náii. Capitanulu mi spunea ca atunci se aflau, numai putienu, decâtu 147 náii in lucru.

ajutóriele, le statorése din anu in anu adunarea generale a despartimentului.

§ 7. Din medilócele incurse se distribuiescu in totu anulu 4—5 párti, iéra a cinci'a parte se capitaliséza infavorulu crescerei fondului întreprinderi.

§ 8. Tóte publicárele de concursu se voru face atátu in fói'a Asociatiunei, conformu §-lui 33. alu statuteloru generali, cáta si pre teritoriulu despartimentului in tóte comunele apartinetórie de elu, dupa modalitatea, carea o va afá comitetulu despartimentului mai corespundetória.

§ 9. La casu cându s'aru disólve acésta întreprindere, tóta averea ei va trece la Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romána si cultur'a poporului románu.*)

Ioane Papiu m./p.
directoru.

Alessiu Olariu, m./p.
actuariu.

† Cetimu in „Vocea Cuvuruluiui“: Dupa cum prevediurámu in nr. trecutú proiectulu tipu pentru lini'a Ploesci-Predélu s'a retrasu de guvern. — Acésta retragere la tempu fu unu adeveratu triumfu a ministeriului Catargiu, cáci, dupa cum ne naréza unu martoru ocularu a acelei siedintie, tóte partidele in aplause entusiaste se grabira a felicitá pre guvernul pentru prudentia cu care se conduse in un'a din cele mai mari cestiuni prin insemnatarea economica, cáta si cea politica, ce implica lini'a pre la Predélu.

† Tr. Carp. intr'unu articulu de fondu vorbesce despre retragerea proiectulu-tipu privitoriu la junctiunea drumului de feru pre la Predealu in modulu urmatoriu:

Ori cum se va pune intrebarea, ori cum se va sucí si se va resucí lucrulu, adeverulu este ca acelu proiectu de lege tipu nenatiunalu si ne economicu, si conceputu in asiá neprevedere, incátu ducea orbesce tier'a si interesele ei in gur'a lupului, in bratiile Austro-Ungariei, bun'a nóstra vecina in dóue ipostasuri; intre bratiile fára capu ale moluscei monstru din

*) Celelalte diuarie románe inca suntu rogate a reproduce acestu re ulamentu.

din'a publica. Domnulu, unu edificiu memorabilu in stilu Lombardicu, este ziditu de *Dogele-Enrico Dandolo*, indata dupa ocuparea cetátiei Zar'a de cátra venetiani. *Conspectulu lui Farlati* despre reliquie, ce se afla in bisericile, monastirile si capelele din Zar'a, póte multiamí pre celu mai credinciosu si evlaviosu. Suntu cu totulu la vre-o 50—60: degete, capete si trupuri intregi de ale sántiloru.

Preumblarea pre intariturile cetátiei, prefacuta in promenada si gradin'a publica suntu unu locu de recreare pentru caletoriulu, carele au umblatu multu pre stradele cele posomorite dinlauntru cetátiei. De aci ajunge omulu, trecendu preste dóue siantiuri, cari despartu de continentu limb'a pre cari se afla Zar'a, in drumulu ce duce la Sebenico. Aici este loculu principalu de preumblare, asiá numitulu *Cordo*, unde mai cu séma in dile frumóse dupa amédi se gasescu toti preumblatorii, pedestri, in trasuri si calári. In impregiurulu cetátiei nu suntu locuri cari sa merite o excursiune pentru ca totu tienutulu este pietrosu si pustiiu. O singura esceptiune, unu satu albanezu, a cáru locuitori au emigratu din Turci'a in secululu trecutú, cá sa scape de persecutiunile turcesci. Albanesii acésti'a suntu crestini, si si-au pastratu si portulu celu vechiu, incátu vediendu-i caletoriulu se crede deodata in Albania. Merita a fi amintita insul'a din vecinatate, *Ugliano*, acoperita de vii. Insul'a acést'a fiindu lungurétia, forméza cu continentulu dela Zar'a ca-

„les Travailleurs de la mer“ a lui Victor-Hugo, Pieuvre; intre acele bratie lungi noduróse, ale cárei fia-ce nodu este o lipitória nesatiósa, care bratie stringu de asfixiaza, si na gasesci capulu pre care trebuie sa ucidi.

A! aceste bratie inceletatórie, unulu dela Cern'a pána in Bistriti'a cu unu aspectu, cel'a-laltu dela Bistriti'a pána in Prutu cu altu aspectu, si apoi altulu dela Orsiov'a pána la Marea-négra; acestu felu de triketra fára capu care ne incungiura de tóte pártile, ne stringe din ce in ce mai multu cantandu-ne cu voce de Syrina: „Nani, nani, puiu mami“; Austri'a, erá sa devina desaversita stapanu pre tóte liniile drumuriloru nóstre de feru care sa incépa tóte din tr'ens'a prin ea in-sesi, si sa sferiéscu tóte in tr'ens'a. Lini'a Predealu-Giurgiu erá sa fia lini'a transversala trasa preste lini'a cea lunga dela Orsiov'a-Iticani; erá sa fia adeverata cruce immisa pre care sa se restignéscu Romani'a, formandu crucifixulu.

Din aceste tóte primulu ministru Catargiu ne-a scapatu, deocamdata celu putienu, cu retragerea acelu proiectu de lege tipu.

Mai putemu resuflá, mai avemu tempu sa ne intrunimu, sa ne adunám fortiele natiionali pentru ca acésta liniu Predealu-Giurgiu pre partea cea mai frumósa, cea mai populata, cea mai cultivata a tieri, sa remana cu deseversire a statului románu.

O a trei'a parte dintr'ens'a, Giurgiu-Bucuresci, o avemu a nóstra, gratia ministriului Nicolau Cretulescu, care a sciutu in ce conditiuni sa dea acésta prima concessiune de drumu de feru la noi.

O a trei'a parte, Bucuresci-Ploiesci, o putemu lesne scóte din robia in care au vendut'o rosii in patriotismulu loru celu sacru.

Acum vine facerea celei-lalte a trei'a párti, Ploiesci-Predealu, care inca este libera, care nu este robita inca, pre care putemu sa o facemu noi, séu sa aducemu mesteri sa ne-o faca nóne, pentru noi, incátu sa remana intréga a nóstra lini'a care léga capital'a Romaniei cu Austri'a si cu Turci'a.

Sa fia intréga a nóstra acésta liniu prin care intinde Bucurescii o mána amicabila Brasiovului si alt'a Rusciu-

nalulu de acela-si nume. Pre inaltimile cele verdi ale insulei se mai vedu si astadi ruinele unui castelu (*Sanmichele*) radicatú de Venetiani in seclulu alu 13.

In tempu de plóia si iérn'a *Corso* este in cetate, pre strad'a, carea taia cetatea in dóue dela unu capetu pána la cela-laltu. Strainulu, carele se preumbla intáia-si data pre acestu *Corso*, neavendu cunoscintia despre elementele populatiunei litoralului dalmatinu, póte sa se créda intr'unu balu de masce. Atátu de diverse suntu tipurile si porturile preumblatoriloru.

Oficieri austriaci si soldatii in cele mai diverse uniforme a diferiteloru arme, barbati in vestminte civile si femei in toaleta moderna cu tipu italianu, tierani in portu italianu, printre acésti'a sateni albanesi in costumulu loru si apoi impunatorii *morlaci* cu peptare rosi, surtucu coloratu, pistóle si iataganu la bráulu rosiiu, pantaloni largi vineti pána la genunchi, cu chica invalida in pantlica de metasa, muerile acéstor'a cu pieptare sabiate si cu mantale inlforate. *Morlaci* vorbescu unu dialectu slavicu, ei suntu cei mai numerosi pre litoralulu dalmatinu.

Populatiunea italiana este mai numai in cetáti, se dice ca ea aru fi numai de pre tempulu venetianiloru. Italianii si slavii litoralului intretienú fórtie putiena comunicatiune unii cu altii. In tóte cetátile societatea se imparte in casine italiene si slavice; afara de cele ale officieriloru si functionariloru statului.

cului. Sa fia intréga a nóstra acésta liniu asupr'a cárei sa leguimu noi cum vomu voi, de care sa dispunemu noi cum ne va conveni.

Prea Inaltiate Dómne! in Mari'a Ta punemu noi tóte sperantiele nóstre.

Diece ministerie, cinci-spre-diece camere si dóue-diece de constitutiuni chiaru, tóte suntu nimic'a pre langa acésta liniu cea mai principala, cea mai strategica, cea mai economica a fi intrégaromanésca si numái romanésca.

Din Predealu pána in Giurgiu sa nu se auda decátu numai limb'a romanésca, sa nu se desfasiure decátu numai simtiementulu románu, sa nu se aspire decátu romanismulu si romanitatea.

„Trompett'a Carpatiloru“ propune pentru proiectulu de lege ce are sa se faca acum, urmatoriu articulu: „Nici o compania a tieriloru limitrofe Romaniei, séu formata in vre-un'a din aceste tieri limitrofe Romaniei, nu va putea sa concure pentru luarea concessiunei esplotárei liniie drumului de feru Predealu-Ploiesci.“

Suntemu incredintiati ca bunii nostri vecini, serbii voru gasi bunu acestu articulu in legea acéstei concessiuni. Bunii nostri vecini, turcii 'lu voru gasi asemenea bunu. Bunii nostri vecini, muscalii, 'lu voru gasi asemenea bunu. Pentru ce bunii nostri vecini, austro-magiari, 'laru gasi reu?

Déca se póte despartí in lege, ceea ce nu vedemu pentru ce nu s'aru putea; déca se va despartí in lege construirea de esplotare pre acésta liniu, potu concurá ori de unde si ori cine la concessiunea construirei, pre unu devisu esactu. La esplotare inse nu voru putea sa concure nici o societate de serbi, de turci, de muscalii si de austro-magiari.

Astfelu dara, acésta facere de bine Romaniei politicesce si economicesce, retragerea acéstu proiectu de lege tipu, asupr'a cáru sa nu avemu sa mai dicemu nici o vorba acum, o datorimu guvernului si mai alesu primulu ministru si maioritátiei patriotice formata dela inceputulu legislaturei, in giurulu acéstu prevedietoriu ministru, iéra nici decum opozitiuniloru formate din cei ce au datu concessiunile, contr'a cáror'a striga d-loru chiaru atát'a, unii si de necasu póte ca nu mai potu, totu d-loru sa dea si acésta importanta din tóte cáte s'au datu pána acum.

† Cetimu in diuariulu „Le Danube“ dela 21 Februariu circular'a de mai la vale.

Déca circular'a acést'a va fi adeverata, apoi noi multiamimu acestoru trei puteri, de asiá gratiositate. Acést'a este, dupa noi, o curata negare a drepturiloru nóstre autonome.

Credemu ca inteligintele patriotu, d. B. Boerescu, ministru nostru de esterne, va protestá prin toti agintii nostri, contr'a unei asemenea circulári degradatórie pentru noi; si nu va primí sa trateze cu nici o putere din acelea care nu va recunósce suveranitatea nóstra autonoma; acea suveranitate pre care amu avut'o si chiaru sub domniele fanariote. Discursulu dlui Cogalnicénu de alalta-eri in camera, a improspetatu, credemu, cele sciute si uitate póte.

Este fórtie grea acésta cestiune, si nu este bine credemu sa-i trecemu pre deasupr'a cu usiurintia.

Póte ca, acést'a este cea dintáiu lovire seriósa de puteri europene, care se dá suveranitátiei si autonomiei nóstre.

C. B.

† Guvernulu Austro-Ungariei, alu Rusiei si alu Germaniei, au tramisu mai de multu cátra dragomanii loru respectivi, pentru cá ei sa comunice Sublimei-Porti, o instructiune identica privitorie la incheierea de conventiuni comerciale cu Principátule dunarene.

Eata tecstulu acéstei instructiuni: *Instructiunea comitetului Zichy pentru cavalerulu de Kosjek.*

† Cunósceci domnule, ca in urm'a denuntiarri tractatelor de comerciú din partee Sublimei-Porti, cestiunea dreptulu principatelor vasale de a incheiá conventiuni comerciale cu puterile straine, s'a aflatu din nou pusa in prim'a linie. Romani'a, chiaru de acum, interpretándu intr'unu modu favorabilu acéstu dreptu, tractatele care-i garantéza autonomi'a sea, a facutu o lege valabile in tíera numai si care, dela 1 Ianuariu 1875, a modifacatu intr'unu modu simtietoriu dispositiunile vamale pána acum in vigóre.

Importanti'a cea mare a interese-loru materiale cu care se léga acésta cestiune obliga cabinetulu sa ia o hotarire practica.

Oprindu-ne la acésta hotarire, noi nu avemu intentiunea nici sa stringemu nici sa slabimu legaturile care unescu principatele vasale cu curtea suzerana. Cu totulu din contra, noi ne propunemu sa nu aducemu, nici intr'unu chipu, cea mai mica lovitura acestoru legaturi. Cu tóte aceste situatiunea geografica a acestoru principate, si institutiunile particulare care le conduc, nu permitu absolutamente sa le punemu in nivelulu celoru-lalte provincií care se tienu de imperiulu turcu. Ele se bucura de óre-cari privilegiuri particulare, de o autonomia interióra, care au de consecintia stabilirea de relatiuni comerciale si vamale cu alte tieri. Puterile, ai cároru supusi se afla in raportu cu aceste principate, nu voru trebui sa pórdia din vedere aceste consideratiuni.

Noi nu voimu sa angajamu aci o discutiune asupr'a punctului de dreptu alu cestiunei astfelu cum ea se presinta actualmente. Ne este de ajunsu sa constatám ca, spre a asigurá cursulu normalu si regulatu alu afaceriloru comerciale, guvernele streine au fostu nevoite necontentitu sa se adreseze la autoritátile locale ale diselor principate.

Tractatele incheiate cu Turci'a recunosc principatelor dreptulu sa aiba o administratiune vamala separata; si fiindu-ca nu esista intre aceste administratiuni vamale si acelea ale altoru state vre-unu contractu care sa ficese angajamentele mutuale, resulta adese turburári regretabile in raporturile vamale respective. Aceste inconveniente se facu cu atátu mai simtietórie cu cátu mijlócele de comunicatiune, care trebuie sa serve la inmultirea relatiuniloru comerciale cu puterile vecine si sa dea o impulsione transitului produselor altoru tieri, iau o desvoltare progresiva.

Nu se póte cá cine-va pentru nisce simple cestiuni de forma sa compromita nisce interese positive.

In consecintia, suntemu insarcinati sa aduceti la cunoscintia marelui viziru, precum si la aceea a ministriului ataceriloru streine, ca ne credemu autorisati sa incheiám directamente cu principatele vasale ale Turciei conventiuni privitorie la vami, la tarife si la comerciú.

In acelasi tempu, veti dá guvernulu otomanu asigurarea formale ca aceste conventiuni, lipsite de orice caracteru, nu voru fi subsemnate de cátu de ministri si de autoritátile administrative respective, si nu voru fi nici decum investite de sanctiunea suveranului.

In atare modu, aceste conventiuni nu voru putea sa infirme nici unulu din drepturile M. S. Sultanului nici sa modifice situatiunea garantata de tractate principatelor vasale Sublimei-Porti.

„Tr. C.“

Mesagiul de inchidere a corpurilor legiuitoare române.

Domnilor senatori! Domnilor deputati! Amu venitu in medilocul d-vostre pentru a ve adresá in persóna cuvintele ce-mi este datu a ve spune la sfersitul sesiunei.

Deosebit'a solemnitate ce incungiura astadi acestu actu, proviné din ins'asi insemnatatea lui pentru dezvoltarea nóstra constituționala. Inchiendiendu-se sesiunea presenta, se inchide totu-odata cea dintâiu legislatura completa a adunárei deputatiloru.

Domnilor senatori! Prin sprigunulu, cu care si de asta-data a-ti sustienutu reformele propuse de guvernulu meu, a-ti continuatu opera constituționala incredintata inaltului corpu ponderatoriu, si prim'a sesiune a senatului prenoitu vine a se alaturá cu ace'asi succesu si cu ace'asi merit, sesiuniloru legislaturéi sele trecute.

Nu potu dara de cátu a ve multiamí pentru activitatea neobosita cu care v'ati indeplinitu misiunea pána in ultim'a di, si nu me indoiescu ca, si in viitóra sesiune, veti fi condusi de ace'asi cugetu plinu de unu inchieptu patriotismu.

Domnilor deputati! Terminulu pentru care a-ti fostu alesi espirandu, guvernulu meu, in conformitate cu prescrierile constituției, va pune tíer'a in positié de a-si alege din nou reprezentantii ei la adunare.

O intréga legislatura de patru ani, plina de activitate, inspirata de binele publicu si pastrandu intielegerea cu guvernulu meu reprezentatu prin ace'asi ministeriu, dovedesce apitudinea tíerei de a se identificá cu nóuele cerintie ale tempului. Stabilitatea ce pentru prim'a óra s'a mentienutu cu atát'a tarie in reprezentantii puteriloru statului, a produsu ródele ei binefacátorie, si in tóte ramurile administratiunei publice ne putemu bucurá de imbunatatirile indeplinite.

Controlulu constituționalu a devenitu in fine o realitate. Sistemulu nostru financiaru, precisatu in tóta procedarea lui, a ajunsu la o deplina lamurire. Socotelele au fostu date la tempu spre licuidare; si totu-déun'a cu unu anu mai inainte, dupa prescrierea constituției, a-ti fostu pusi in positiune de a cunoáce bugetulu venituriloru si chielueleuru statului. Datori'a flotanta s'a regulatu si s'a marginitu in limite sigure. O nóua forma de creditu alu statului s'a introdusu prin crearea rentei, care insemnéza totu de odata unu adevratu progresu in situatiunea nóstra financiará. Rent'a insasi, precedata de realizarea favorabila a imprumutului domeniálu, s'a potutu emite cu unu cursu asiá de semnificativu pentru creditulu tíerei, in cátu ne-a apropiatu de statele, a cáruru ordine financiare stabila este recunoscuta. Resurse nóue si imbelsgate s'au deschisu statului prin monopolulu tutunului, prin legea timbrului si a licentiloru; iéra instituirea creditului fonciarú románu, organizarea administratiunei domeniiloru, legea vamala cu tarifele ei si mai alesu regularea intielépta a diferiteloru cestiuni relative la drumurile de feru, constituiescu o nóua era de puternica dezvoltare materiala a tíerei nóstre.

Efectulu naturalu alu acesteí lucrári nepregetate pre terimulu economicu a fostu inaltierea creditului nostru in intru si in afara. Cursulu titluriloru emise de statu s'a urcatu si s'a mentienutu; procentele platite pentru imprumaturu s'au coboritu, si in proportie drépta cu increderea ce inspira tíer'a, relatiunile nóstre cu potterile garante si cu alte state s'au inmultitu si s'au radicatú.

Conventiuni internatiunale pentru diferite interese s'a pututu incheiá cu

Austro-Ungari'a, cu Russi'a si cu Serbi'a; amu subscrisu asemenea tractatulu dela Bern'a pentru uniunea postalá, si participarea nóstra la miscarea culturai generale in Europ'a este astadi unu faptu recunoscutu.

In mediloculu acesteí desvoltári, armat'a nu putea sa remana indereptu. Legea nóuei organizári din 1872, legea asupr'a inaintárei, codulu justitiei militare si resursele votate pentru constructii si pentru imbunatatirea armaturei, dovedescu hotarirea nestramutata a Romaniei de a-si pázi — in limitele positiunei ei — demnitatea de statu si drepturile intemeiate pre tractate.

Nu mai putienu a-ti contribuitu prin lucrári d-vostre la inaintarea tíerei in interesele ei morale.

Prin legea sinodului a ti pusu temelí'a bisericeí otodocse natiunale. Prin legea admisibilitátei judecatoresci, prin reform'a codicelui penalu si a institutiunei juratiloru a-ti datu statului o garantia mai mare in ceea ce este temelí'a sea; in distribuirea sigura a justitiei. Modificarea legeru judetiene si comunale, organizarea servitiului sanitaru, reform'a regimului inchisoriloru suntu totu atátea progrése in regularea administratiunei generale.

Nu este multu tempu, de cándu Romani'a, desteptandu-se spre o nóua viétia natiunala din amortirea, in care o aruncase regimulu trecutulu, reclama pentru intái'a óra inaintea Europei partea sea de lumina si 'si afirma puterea de a pasi, impreuna cu celelalte state, pre calea progresului adevratu.

Intalnindu-se intr'unu generosu simtimentu, potterile garante au venitu in ajutorulu aspiráriloru junelui nostru statu si i-au incuragiatu incercarea de a se intemeiá pre bazele unei civilisatiuni, spre care lu chiamau tóte traditiunile sele de statu crestinu si inrudirea sángelui seu.

Statornici'a cu care natiunea intréga a lucratu spre indeplinirea acestui scopu maretu si vrednicu de viétia unui poporu liberu, incepe a-si aduce rezultatele dorite. Patriotismulu d-vostre luminatu si prudentu; armoni'a ce a-ti mentinutu-o totu-déun'a cu guvernulu meu; energi'a cu care a-ti infrenatu ambitiunile personale si le-ati silitu a se supune marelui scopu care este mai pre susu de noi toti: binele patriei, este o viua dovéda ca Romani'a, intr'unu tempu asiá de scurtu, a sciutu a se apropiá de inaltimea culturai altoru state care i-au servitu de modelu.

Domnilor deputati! Inchiendiendu cea din urma sesiune a unei legislaturi complete si asiá de fertile in rezultate binefacátorie, suntu fericitu a ve putea esprimá multiamirile mele pentru opera d-vóstra de patru ani. Intorcendu-ve la caminele d-vostre ve veti aduce aminte cu mandrie ca a-ti contribuitu in modu puternicu la inaintarea tíerei, a cárui mandataru a-ti fostu atát'a tempu.

Domnilor senatori! Domnilor deputati! Dumnedie! sa ve aiba in sánt'a sea paza si sa ocrotésca si de acum inainte scump'a nóstra patria!

Varietáti.

* * * *Multiamita publica.* Cu ocasiunea immortentárei multu iubitei si neuitatei mele consórtie Apoloni'a, nascuta Pang'a, pre láng'a totu tempulu nefavoritoriu, multe prea stimate dómne si multu prea onorati domni, atátu din cetate cátu si din comunele invecinate, si-au manifestatu, prin binevoitóri'a-le participare la ceremon'a funebra, nobilele simtieminte de condolentia si sincerile d-loru regrete pentru prea tempuri'a perdere ce amu suferitu eu, din preuna cu gelnic'a mea familia.

Atátu in numele defunctei, cátu si in numele meu si alu familiei remase, vinu deci pre acésta cale a multiamii din profundulu animei tuturoru acelor'a, cari au binevoitu cu prea pretiuit'a d-loru presentia a ne insoti la tristulu si ultimulu conductu ce datoriámu repausatei in domnu.

Sabiiu in 2 Aprile 1875.

Ioannu Cretiu.

* * * *Daru marinimosu.* O dómna din Ameri'a Ann'a Richmond a daruitu fondulu colegiului unitariu din Clusiu sum'a de 10,000 fl. in auru, cu scopu de a se sistemisá unu postu de profesorulu la acelu institutu.

In restempu de unu anu, americanii au fundatu la colegiulu unitariu din Clusiu cu acésta suma a trei'a profesura.

* * * *Originea si aplicatiunile cuvintului „cabinetu.”* — Cabinetu vine dela adjectivulu latinu *cavum* (secu, golu.) Acésta expresiune nu insémna nimicu incátu privesce aplicatiunea sea; astfelu nu trebuie sa tiemenu de ea nici unu comptu si sa srunemu ca prin cabinetu se intielege unu locu liberu, isolatu, de putiena intindere, destinatu pentru lucru, pentru retragere, pentru intrevorbire.

Prin estensiune s'a datu numele de cabinetu unei intruniri de personagie adunate spre a discutá cestiunile politice si a se ocupá de afacerile statului, spre a administrá, a guverná, etc. Acestu cuvintu a deveni u sinonimu cu ministeriu. Se díce cabinetu cum s'aru díce camera: unulu insémna unu numeru de persóne restrinsu, ceea lalta o adunare mare de ómeni politici.

S'aru parea dupa aceste ca unu ministru s'aru putea numi unu omu de cabinetu, de óre ce face parte din aceea ce s'a convenitu a se numi unu cabinetu; nici decum; unu omu de cabinetu este unu omu pre care profesiunea sea 'lu obliga a se dedá la lucrári serioése, la unu studiu neintreruptu. Este o bizareria!

Apói expresiunea cabinetu a avutu pretensiunea de a specificá unu edificiu intregu. Cátu de departe e de aplicatiunea sea primitiv'a! S'a desemnatu sub acestu nume unu localu, unde suntu intrunite colectiuni de animale, de vegetale si de minerale: cabinetu de istoria naturala, de fisica, de medalii, de anatomia, etc.

Cuvintulu s'a generalisatu si s'a adoptatu dupa usagie si obiceiuri: cabinetu de lectura, de afaceri, de toalet, etc. etc.

In acceptiunea sea cea mai inalta indica camer'a unde lucréza suveranulu si ministrii. cabinetulu regelu, cabinetulu ministrului.

Se numesce cabinetu particularu unu locu de intalnire la birtasi, etc.; mai este si unu locu de placere, de repausu, intr'o gradina, numitu in acestu casu cabinetu de verdétia, fiindu ca e acoperitu cu frunze si flori.

Sa nu par-sim subiectulu fára a aminti si cabinetulu negru. Se numea astfetiú biurolu secretu, biurolu nevediatu si de care nu se potea apropiá nimene, unde se violá secretulu scrisoriloru prin ordinulu si pentru profitulu guvernului.

„V. C.”

* * * *Frundia alba maracine, primavér'a nu mai vine,* pentrucu joi a inceputu iérasu a ninge si ninge si vineri, ce va mai fi pána dumineca, déca vomu puté vomu spune sambata. Destulu ca vine si bun'a vestire si iérb'a inca sta ascunsa sub manteu'a cea alba a iernei.

* * * *Remediú contr'a floxerei.* — „Continental Herald” anuncia ca unu D. Breitenoseru din Rapperswyl, in cantonulu de Saint-Gall (Svitier'a), a descoperitu unu mijlocu de a preveni pustiirile floxerei Substanti'a ce intrebuintéza are de efectulu de a asigurá imediatu crescerea vlastariului unei vitie atacate si de a permite cócerea struguriloru intariti si descolorati de maladia. Inventatoriulu, avendu intentiunea de a concurá pentru premiulu de 300,000 fr. oferitu de guvernulu francesu, pastréza inca secretulu descoperirei sele.

* * * Evreii Muldberg si Goldbaum, au deschisu in tergulu Cucului o tipografie si o fabrica de harthie de tigara intrebuintiendu unu capitalu de 4000 fr. Dupa deschidere o si asigura la societatea „Dacia”, pre 26,000 fr. Câte-va dile dupa asigurare Muldberg si Goldbaum, se adreséza cátra societate dicendu, ca stabilimentulu s'a aprinsu pre din launtru, si cu tóte ca foculu a fostu nabusitu insa li s'au cauzatu o paguba de 8,000 fr. Societatea a tramisu de indata o espertiza de ómeni competenti; s'au evaluatu o mica perdere de 300 fr., care suma a si oferit'o pagubasiloru, insa d-loru remaindu nemultiamiti nu au primit'o.

Unu stabilimentu de 4,000 fr. asiguratu pre 26,000! Câte-va dile dupa asigurare stabilimentulu arde, si se cere o despagubire de 8,000 fr., indoitu de capitalulu intrebuintiatu! — Lucrulu ni se pare c'amu ciudatu. „V. C.”

Neincungiuratu de lipsa la economi'a de vite

Pravuri de Transilvani'a pentru cai si vite cornute.

Pregatite din celea mai aprobate medilóce de casa, corespundietérie relatiuniloru nóstre economice si pusetiunei tíerei nóstre, cari atátu cá medilocu de cura, cátu si cá medilocu preservativu nu aru trebui sa lipsésca la nici unu economu adevratu.

Pentru cai:

Contr'a ciumei, sioreceiloru si altoru bóle periculóse, precum: caturhoe'a organeloru de respiratiune, catarhoe'a de stomachu, nemistuire, colica, tusa, marasma (Abmagerung) preste totu, contr'a celoru mai decidiétorie bóle; mai departe servescu pravurile acestea la calu spre crescerea frumósa si-lu sustienu sanetosu si infocatú.

Pentru vite cornute:

Contr'a deosebitelorú aprinderi si alte bóle, precum: flatu lentia si colica, mai departe la vaci, déca dau lapte putienu si slabu, contr'a marasmei (Abmagerung), contr'a apetitului perdutu si cu deosebire la vitele de ingrasiatu.

- 1 Pac. à ¼ Cilo 30 cr. v. a.
- 1 Pac. à ½ Cilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvani'a pentru oi.

Unu obiectu neaparatu de lipsa in economi'a rationale de oi, preparatu din cele mai aprobate si practice medilóce de casa, celu mai bunu medilocu de cura si preservativu contr'a bóleloru epidemice, cari domnescu mai adeseori, precum: Genuriu vermele de plamana (Lungenwurm), calbéza, clorose'a (Anaemie Bleichsücht), tusa diarhoea, bubatu (versatu) mai departe restitue apetitulu perdutu si vindeca tóte bólele de stomachu si a organeloru din launtru s. a. m.

- 1 Pac. à ¼ Cilo 30 cr. v. a.
- 1 Pac. à ½ Cilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvani'a pentru rimatori.

Celu mai aprobatu medilocu de cura pentru rimatori. Curéza diarhoe'a, colic'a, branc'a, precum si feliturile aprinderi. — E de mare folosu si pentru rimatorii de ingrasiatu fiindu ca face apetitu si totu-odata si ingrasiatu.

- 1 Pac. à ¼ Cilo 30 cr. v. a.
- 1 Pac. à ½ Cilo 60 cr. v. a.

Depositulu principalu de espiditiune la ALBERTU VACSHMANN, apotecariu in Borgo-Frunda. (Transilvani'a) mai departe in depositu: in Sidisióra la I. B. Misselbacher et fii, in Clusiu la Carolu Hutflesz, in Muresiu-Osiorheiu la Mat Bucher, si in Bistritia la G. M. Textorisu.

(2-3)